

بسمه تعالی

معاملات در بازار فیزیکی بورس کالای ایران

مدیریت توسعه بازار فیزیکی

قرارداد های بازار فیزیکی بورس کالا

تمامی داد و ستد ها در بازار فیزیکی بورس کالا در قالب قراردادهای استاندارد شده انجام می گیرد:

- قرارداد نقدی
- قرارداد نسبه
- قرارداد سلف

در اینجا **قرارداد نقدی** مدنظر است که در آن پرداخت بهای کالای مورد معامله و تحویل آن در هنگام معامله و براساس دستورالعمل تسویه و پایاپای بورس کالا انجام می شود.

اقدامات پیش از عرضه توسط عرضه کننده

• هر مشتری در بورس کالا جهت انجام معاملات باید یکی از شرکت های کارگزاری دارای مجوز در گروه کالایی مورد نظر را انتخاب نماید به این ترتیب عرضه کننده می بایست هماهنگی لازم با یک یا چند شرکت کارگزاری جهت انجام امور مربوط به وی در بورس کالا را به عمل آورد.

انتخاب کارگزار عرضه کننده

• به این منظور عرضه کننده می بایست مدارک لازم را بر اساس ضوابط کمیته پذیرش مشتریان از طریق شرکت کارگزاری خود به این کمیته ارائه کرده تا صدور کد معاملاتی در اسرع وقت صورت گیرد.

اخذ کد معاملاتی از کمیته پذیرش مشتریان بورس

• پس از صدور کد معاملاتی و مشخص شدن کمیت و کیفیت محصول مورد نظر، عرضه کننده می بایست معادل ارزش ریالی محصول، تضامین نقدشونده نزد اتاق پایاپای بورس کالا تودیع نماید. عرضه کننده می بایست در خصوص تضامین قابل تودیع با اتاق پایاپای بورس کالا توافق نماید.

تودیع تضامین مورد نیاز نزد اتاق پایاپای بورس معادل ارزش تخمینی محصول قابل عرضه

• عرضه کننده می بایست محصول خود را در قالب محموله های قابل عرضه بر اساس ضوابط بورس کالا عرضه نماید.

تجمیع محصول در پارت های قابل عرضه در بورس

• اطلاعیه عرضه فرمی است که حاوی تمامی اطلاعات مورد نیاز خریداران در خصوص کیفیت محصول، محل تحویل و سایر شرایط خاص است. عرضه کننده موظف است این اطلاعیه را یک روز پیش از عرضه محصول در بازار فیزیکی بورس کالا، منتشر نماید. کارگزار منتخب عرضه کننده، این وظایف را انجام خواهد داد. هر اطلاعیه عرضه صرفاً مربوط به یک محموله در یک مرکز تحویل می باشد.

انتشار اطلاعیه عرضه حاوی اطلاعات و ویژگی های کیفی محصول و محل تحویل آن

اقدامات پیش از عرضه توسط عرضه کننده

جهت عرضه کالا در بازار فیزیکی، کارگزار عرضه کننده باید فرم سفارش فروش تکمیل شده توسط عرضه کننده را به همراه مستندات ذیل در قالب فرم اطلاعیه عرضه و حداکثر تا ساعت ۱۲ ظهر روز کاری قبل از روز عرضه به بورس ارایه نماید :

۱	• مشخصات کالای قابل عرضه
۲	• حجم کالای قابل عرضه
۳	• حداکثر افزایش عرضه توسط عرضه کننده
۴	• نوع معامله، در معامله سلف ذکر سررسید تحویل کالا و در معامله نسیه ذکر شرایط پرداخت
۵	• قیمت پایه، تاریخ عرضه، نام عرضه کننده و تولیدکننده
۶	• نوع تسویه شامل نقدی یا اعتباری و در صورت تسویه اعتباری تعیین میزان دقیق بخش نقدی و اعتباری و همچنین ذکر اسناد مورد نیاز جهت تسویه
۷	• زمان بندی و مکان تحویل، نوع بسته بندی، سایر اطلاعات به درخواست بورس

روش های تسویه معاملات در بورس کالا

• تسویه نقدی

در این روش وجه قرارداد ظرف مهلت تسویه به صورت نقدی توسط کارگزار خریدار به حساب عملیاتی واریز می گردد و اسناد مربوطه به اتاق پایاپای ارایه می شود.

• تسویه اعتباری

در این روش ظرف مهلت تسویه، سند تسویه اعتباری طبق فرمت مربوطه، به تایید فروشنده و کارگزار فروشنده رسیده و به همراه سایر مستندات لازم توسط کارگزار خریدار به اتاق پایاپای ارایه می شود. در سند تسویه اعتباری فروشنده به دریافت ثمن معامله اقرار می کند. (به نوعی تسویه خارج از بورس می باشد و پس از انجام تسویه بورس هیچ مسئولیت و تعهدی در مقابل طرفین معامله نخواهد داشت.)

نکته: در هریک از روش های تسویه، کارمزدها، مالیات های متعلقه و خسارت های تعیین شده احتمالی باید به صورت نقدی و در مهلت های مقرر بر اساس ضوابط به حساب اتاق پایاپای واریز شود.

مهلت تسویه معاملات و تحویل کالا در بورس کالا

• مهلت تسویه

مهلت تسویه ۳ روز کاری بعد از روز انجام معامله می باشد. در صورتی که انجام امور تسویه با تاخیر و حداکثر تا ۷ روز تقویمی پس از تسویه انجام شود، کارگزار خریدار به ازای هر روز تقویمی باید ۰.۲۵ درصد ارزش معامله را به عنوان جریمه تاخیر به صورت یکجا به فروشنده بپردازد.

چنانچه کارگزار خریدار تا پایان ۷ روز تقویمی پس از مهلت تسویه امور تسویه را انجام ندهد، معامله وی منفسخ گردیده و کارگزار خریدار مکلف است ۵ درصد ارزش معامله را به عنوان خسارت انفساخ به همراه سایر هزینه های مصوب شامل دوسرکارمزد بورس، کارمزد کارگزار فروشنده، دوسرکارمزد تسویه و دو سر حق نظارت سازمان را پرداخت نماید.

• مهلت تحویل

• در قراردادهای نقدی و نسبه، حداکثر تا ۳ روز کاری پس از مهلت تسویه است. در صورت تسویه با تاخیر، تعداد روزهای تاخیر نیز به این ۳ روز افزوده می شود.

• در قراردادهای سلف با سررسید کمتر از ۳۰ روز، حداکثر تا ۵ روز تقویمی پس از سررسید تحویل است.

• در قراردادهای سلف با سررسید ۳۰ روز و بیشتر، حداکثر تا ۱۵ روز تقویمی پس از سررسید تحویل است.

اقدامات پیش از معامله توسط خریدار

• خریداران نیز همچون سایر مشتریان بورس کالا می بایست تمامی امور خود در بورس را از طریق شرکت های کارگزاری دارای مجوز در گروه کالایی مورد نظر انجام دهند.

انتخاب کارگزار
خریدار

• کد معاملاتی در واقع شناسه مشتریان در انجام معاملات در بورس می باشد که می بایست پیش از هر اقدامی از طریق شرکت کارگزاری منتخب خریدار، با ارایه مدارک مورد درخواست کمیته پذیرش مشتریان بورس کالا، اخذ گردد.

اخذ کد معاملاتی از
کمیته پذیرش مشتریان
بورس

• برای انجام معامله در بورس کالای ایران، خریدار می بایست اقدام به افتتاح حساب و کالتی (با اختیار برداشت توسط اتاق پایاپای بورس کالا) به نام خود نزد یکی از بانک های طرف بورس کالا نماید و حساب مذکور باید از طریق کارگزار خریدار به بورس کالا اعلام گردد.

افتتاح حساب و کالتی

• جهت خرید از بورس کالای ایران، خریدار می بایست ۱۰ درصد از ارزش محصول مورد نظر برای خرید را به قیمت پایه آن به حساب و کالتی واریز نماید. خریدار می بایست درخواست خرید خود را نیز به کارگزار ابلاغ و فرم سفارش خرید را تکمیل نماید.

واریز پیش پرداخت ۱۰ درصدی
به حساب و کالتی و تکمیل فرم
درخواست خرید

با توجه به شروع معاملات تالار محصولات کشاورزی در ساعت ۱۰ صبح، خریدار می بایست حداکثر تا ۳۰ دقیقه پیش از شروع تالار، ۱۰ درصد وجه را به حساب و کالتی خود واریز نماید. در غیر اینصورت کارگزار قادر به معامله بر اساس سفارش خرید وی نخواهد بود. این وجه در صورت انجام معامله به حساب کارگزار منتقل می گردد.

فرم درخواست خرید

شماره سریال: تاریخ: ۱۳۰۰/۰۰/۰۰	شرکت کارگزاری	فرم درخواست خرید در بازار فیزیکی بورس کالای ایران							
خواهشمند است کالا یا مشخصات زیر را برای اینجانب/ شخص حقوقی خریداری نمایید:									
نام خانوادگی: نام پدر: نشانی: کد پستی (۱۰ رقمی): کد مشتری:	نام شخص حقوقی/فیزیکی: نام پدر: نشانی: کد پستی (۱۰ رقمی): کد مشتری:	نام خانوادگی: نام پدر: نشانی: کد پستی (۱۰ رقمی): کد مشتری:							
شماره ملی / شناسه ملی: شماره تماس:	شماره ملی / شناسه ملی: شماره تماس:	شماره ملی / شناسه ملی: شماره تماس:							
تاریخ اعتبار درخواست ●●	تاریخ تحویل	محل تحویل	نوع معامله	حاکم قیمت ●	واحد اندازه گیری	مقدار عدد / حروف	عرضه کننده	تولید کننده	نام تجاری کالا
● در صورت عدم درج حاکم قیمت، سفارش با قیمت بازار اعمال خواهد شد. ●● در صورت عدم درج تاریخ اعتبار درخواست، اعتبار درخواست حاکم تا پایان دومین جلسه معاملاتی کالای مندرج در این درخواست یا هفت روز تقویمی هرکدام که کمتر باشد، در نظر گرفته خواهد شد.									
مشتری اعلام می‌دارد مبلغ ریال به عنوان پیش پرداخت سفارش به حساب تعیین شده / طی فیش شماره به حساب در تاریخ واریز نموده است.									
اینجانب ضمن آگاهی و پذیرش کلیه قوانین و مقررات بازار سرمایه از جمله دستورالعمل تسویه و پایاپای معاملات بورس کالای ایران، اختیار طی کلیه مراحل و تشریفات قبل، حین و بعد از معامله را در حدود قوانین و مقررات به شرکت کارگزاری اعطا نمودم.									
محل امضای مشتری (شخص حقیقی/ اشخاص مجاز شخص حقوقی)			نام پدر پذیرش:			نام و نام خانوادگی متقاضی پذیرش:			
☐ امضاء			نام و نام خانوادگی:			احراز هویت خبرنگار و دریافت درخواست فوق مورد تأیید است و طبق آن عمل خواهد شد.			
☐ به نمایندگی			نام و نام خانوادگی نماینده:			تاریخ تکمیل:			
مهر:			امضاء:			مهر:			
مشتری در تاریخ ساعت: دقیقه: .. از اجرای سفارش های منصرف گردید.									
امضای مشتری									
نوشتن هرگونه مطلبی در ظهر و حاشیه این فرم، خارج از قسمت‌های اثر پیش تعیین شده، فاقد اعتبار و غیرقابل استناد است.									
این درخواست بون امضا / مهر و امضای مشتری و مهر و امضای شرکت کارگزاری فاقد اعتبار است.			نسخه اول: کارگزار			نسخه دوم: مشتری			

فرآیند صدور کد معاملاتی

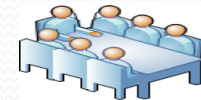
بورس کالا

- بررسی تکمیل بودن مدارک
- تایید هویت اشخاص حقیقی/حقوقی/عمومی
- بررسی تکراری نبودن شخصیت در سامانه
- صدور کد مشتری بر اساس گروه کالایی مورد نظر

- اعلام کد صادر شده به مشتری

کارگزار

- دریافت اطلاعات مشتری توسط کارگزار و مطابقت دادن و ممهور نمودن به مهر برابر با اصل
- ارسال کلیه اطلاعات مشتری به بورس بصورت فیزیکی و سیستمی

کارگزار

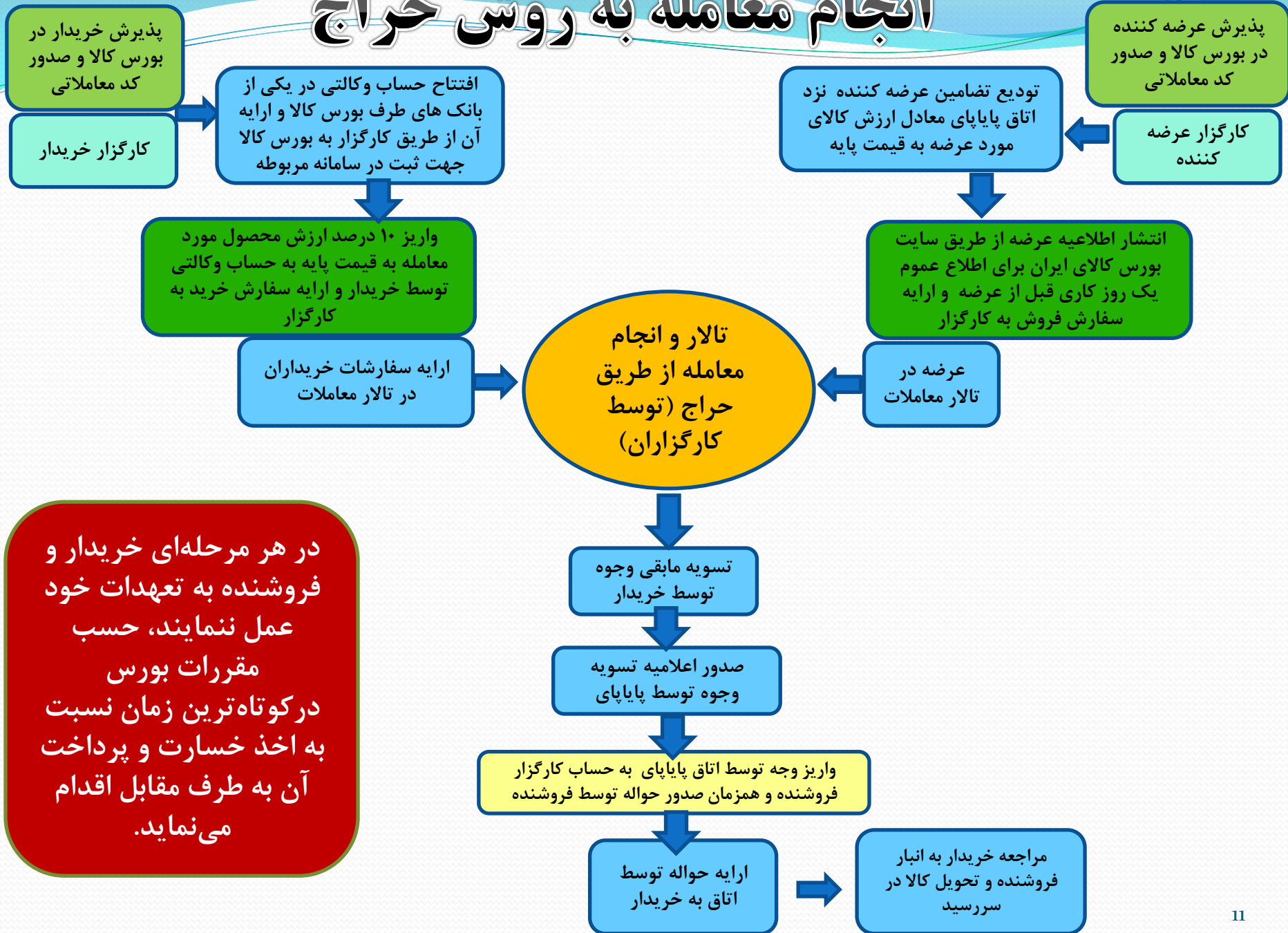

مدارک مورد نیاز پذیرش مشتریان

اشخاص حقیقی: شناسنامه، کارت ملی، مجوز فعالیت

اشخاص حقوقی: اساسنامه، آگهی آخرین تغییرات، مدارک اعضای هیئت مدیره، اظهارنامه مالیاتی

انجام معامله به روش حراج

در هر مرحله‌ای خریدار و فروشنده به تعهدات خود عمل نمایند، حسب مقررات بورس در کوتاه‌ترین زمان نسبت به اخذ خسارت و پرداخت آن به طرف مقابل اقدام می‌نماید.

کارمزدهای طرفین معامله

عنوان	ضریب سهم فروشنده	سقف مبلغ کارمزد فروشنده (ریال)
کارمزد سازمان بورس	۰,۰۰۰۴۸	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت بورس کالا	۰,۰۰۰۰۵	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد کارگزار	۰,۰۰۰۲۲۵	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع	۰,۰۰۰۳۲۳	۳۲۰,۰۰۰,۰۰۰

به عنوان مثال در معامله یک گله ۱۰ هزار تایی جوجه یکروزه با متوسط قیمت ۱۵۰۰۰ ریال، ارزش معامله ۱۵۰ میلیون ریال خواهد بود. کارمزد پرداختی توسط فروشنده، ۴۸۴,۵۰۰ ریال خواهد بود.

عنوان	ضریب سهم خریدار	سقف مبلغ کارمزد خریدار (ریال)
کارمزد سازمان بورس	۰,۰۰۰۰۳۲	۸۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد شرکت بورس کالا	۰,۰۰۰۰۵	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
کارمزد کارگزار	۰,۰۰۰۲۲۵	۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰
جمع	۰,۰۰۰۳۰۷	۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰

در همان معامله مذکور، کارمزد پرداختی توسط خریدار، ۴۶۰,۵۰۰ ریال خواهد بود.

تسویه با تاخیر

در صورتی که خریدار ظرف مهلت تسویه ۳ روز کاری بعد از روز انجام معامله، تسویه نکرد می تواند تسویه با تاخیر و حداکثر تا ۷ روز تقویمی پس از تسویه انجام دهد، کارگزار خریدار به ازای هر روز تقویمی باید ۰.۲۵ درصد ارزش معامله را به عنوان جریمه تاخیر به صورت یکجا به فروشنده بپردازد.

به عنوان مثال در معامله ذکر شده با ارزش ۱۵۰ میلیون ریال، در صورت تسویه با تاخیر جریمه روزانه ۳۷۵,۰۰۰ ریال می باشد که باید توسط خریدار پرداخت گردد.

در صورت عدم تسویه پس از مهلت ۷ روز تقویمی، معامله وی منفسخ گردیده و کارگزار خریدار مکلف است ۵ درصد ارزش معامله را به عنوان خسارت انفساخ به همراه سایر هزینه های مصوب شامل دوسر کارمزد بورس، کارمزد کارگزار فروشنده، دوسر کارمزد تسویه و دوسر حق نظارت سازمان را پرداخت نماید.

با سپاس